Beyond the demographic dividend

GenNation Building

Youth Duties and Rights Draft Declaration - Version 2

Marathi

5 min — *Reading Time*

7-10 min — *Response Time*

The bulging youth demographic is expected to play a significant role in articulating and building the nation. But this duty can only be accomplished if we co-create the right space and context and narrative in which the young can have agency, take important decisions and reach their own potential even as they make change in the world. Towards this end, a draft declaration of youth duties and rights has been 'crowd created'. This process continues to follow the open architecture model and we are looking for your contributions as young people, adults, institutions and and communities to the foundational architecture of youth duties and rights because it is in this intergenerational dialogue that the seeds of a real and sustainable future for this planet lie.

देशाला व्यक्त करण्यासाठी आणि उभारणी करण्यासाठी वाढत्या युवा लोकसंख्येने महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावावी अशी अपेक्षा केली जाते. परंतु हे कर्तव्य केवळ तेव्हाच साध्य केले जाऊ शकते जेव्हा आपण योग्य जागा, संदर्भ आणि कथा एकत्रित करु ज्यामध्ये तरुण एक संघटना(एजन्सी) बनवू शकतात, महत्त्वाचे निर्णय घेऊन आणि जगात बदल घडवून आणत असताना त्यांच्या स्वतःच्या योग्य क्षमतेपर्यंत पोहोचू शकतात. शेवटी, तरुणांची कर्तव्ये आणि अधिकार याबद्दल घोषणा नमुद केल्या आहेत. ही प्रक्रिया ओपन आर्किटेक्चर मॉडेलचे अनुसरण करत आहे आणि आपण तरुण, प्रौढ, संस्था आणि समुदाय या नात्याने 'युवा हक्क आणि कर्तव्ये' याच्या मूलभूत आर्किटेक्चरमध्ये आपले योगदान देऊ शकता, कारण या पिढींमधील संवादात या ग्रहासाठीचे वास्तविक आणि टिकाऊ भविष्याचे बीज आहे.

Context and Process
संदर्भ आणि प्रक्रिया

There is no doubt that young people have been at the forefront of the many inspiring and positive changes around the world and in India. The epic role played by young leaders in the COVID -19 crisis cannot be applauded more. Campus movements for change have been alive and impactful, over the past year, as have several CSO and Government initiated youth citizenship movements. In many ways, it's how young people would describe, a 'woke' moment, with Jagriks (Jagruk + Nagriks) being born every day. Across the world, we can see, the battle to save the planet is being led by children still in school; Another example of youth leadership and youth engagement is seen in the movement against racial discrimination. Even as we look around us, heads of state across the world are getting younger by the day.

जगभरात आणि भारतात अनेक प्रेरणादायक आणि सकारात्मक बदलांमध्ये तरुण लोक आघाडीवर आहेत यात काही शंका नाही. कोविड -१९ संकटातसुद्धा तरुण नेतृत्वांनी निभावलेल्या मोठमोठ्या भूमिकांचे पुरेसे कौतुक केले जाऊ शकत नाही. मागील वर्षभरात परिवर्तनासाठी कॅम्पसची आंदोलने कार्यशाली आणि परिणामकारक झाल्या आहेत, जसे की अनेक सीएसओ आणि सरकारने सुरू केलेली युवा नागरिकत्व आंदोलने. बऱ्याच मार्गांनी, 'जागृत' क्षणांचे वर्णन दररोज नवीन 'जागरिक' (जागरूक नागरिक) यांच्या जन्म असा करतात. जगभरात आपण पाहू शकतो, ग्रह वाचविण्याची लढाई अजूनही शाळेतील मुले पुढे नेत आहेत; युवा नेतृत्व आणि युवा गुंतवणूकीचे आणखी एक उदाहरण जातीय भेदभावविरूद्धच्या आंदोलनात दिसून येते. आपण आजूबाजूला पाहत असालच, दिवसेंदिवस जगभरातील राज्यप्रमुख तरुणच होत आहेत.

With the exponential increase in access to knowledge for young people, they now are more opinionated, aware, decisive and aspirational. It's a rare inflection moment, which can pivot us way beyond the demographic dividend thinking that permeates the youth discourse today. The society has placed immense expectations of the young people to lead nation-building for India, but as a nation, we must create an enabling environment for our youth.

तरुण लोकांसाठी ज्ञान मिळवण्याचे मार्ग वाढले आहेत, आता ते अधिक मत व्यक्त करणारे, जागरूक, निर्णायक आणि महत्त्वाकांक्षी आहेत. हा एक दुर्मिळ मतभेद आहे, जो आजच्या काळात युवा भाषणास परिपूर्ण बनविणारी डेमोग्राफिक डिव्हिडंड विचारांच्या पलीकडे मार्ग दाखवू शकतो. भारताने देशाचा विकास करण्यासाठी पुढाकार घेण्याची तरुणांनी अपेक्षा व्यक्त केली आहे, परंतु एक राष्ट्र म्हणून आपण आपल्या तरूणांसाठी सक्षम वातावरण निर्माण केले पाहिजे.

The Youth Duties and Rights Draft Declaration upholds and draws from the values and the fundamental rights and duties enshrined in the Indian Constitution. This declaration aims to bring out the special rights and duties that relate to the large youth cohort of this Nation. These youth rights and duties, may be implicit in the Constitution but we believe they need to be explicitly brought out so that can be acted upon to contribute to a youth movement; just as in the case of the United Nations Convention for Rights of the Child, supported the child rights movement.

युवा कर्तव्ये आणि अधिकार मसुदा घोषणापत्र भारतीय घटनेत समाविष्ट असलेल्या मूल्ये आणि मूलभूत हक्क आणि कर्तव्ये यांचे समर्थन आणि आवाहन करते. या घोषणेचे उद्दीष्ट असे आहे की, या राष्ट्राच्या मोठ्या युवा समुदायाशी संबंधित विशेष अधिकार आणि कर्तव्ये नजरेत आणणे. हे युवकांचे अधिकार आणि कर्तव्ये घटनेत समाविष्ट असू शकतात परंतु आमचा विश्वास आहे की त्यांना स्पष्टपणे पुढे आणण्याची आवश्यकता आहे जेणेकरुन तरूण आंदोलनास हातभार लावण्यासाठी कार्य करु शकेल; लहान मुलांच्या हक्कांसंबंधीत संयुक्त राष्ट्राचे अधिवेशनही, बाल हक्कांच्या आंदोलनाचे समर्थन केले.

The process has been initiated by the vartaLeap Coalition - a cross-sectoral, collaborative space for co-learning with a vast combined experience that is taking the discourse of 'Every Youth a Jagrik' forward at scoul (scale with soul) to move youth-centric development from the margins and make it a new norm in every space that young people occupy or that impacts young people. This draft declaration of youth duties and rights has been 'crowd created' through a process that has involved over 100 individuals and organisations. While a longer list emerged, the group chose to prioritise three duties and three rights that may be added to, in the future. This process continues to invite engagement and value addition of all citizens and we look forward to your joining this mission!

वार्तालिप कोलिशनद्वारे ही प्रक्रिया सुरू केली गेली आहे - युवा-केंद्रित विकासाला मार्जिनमधून पुढे नेण्यासाठी 'प्रत्येक युवा एक जागरिक' असे प्रवचन पुढे घेऊन जात असलेल्या एका व्यापक एकत्रित अनुभवासह सह-शिक्षणासाठी सहकार क्षेत्रासह एकत्रित जागा आणि तरुणांनी व्यापलेल्या प्रत्येक जागी किंवा त्याचा परिणाम तरुणांवर होतो अश्या जागी त्याचा एक नवीन आदर्श बनतो. तरूण कर्तव्ये आणि हक्कांची घोषणा करणारा हा मसुदा एका प्रक्रियेद्वारे 'जमावाकडुन तयार केला' गेला आहे ज्यामध्ये १०० हून अधिक व्यक्ती आणि संस्थांचा सहभाग आहे. एका मोठ्या यादीमधुन, या गटाने भविष्यात तीन कर्तव्ये आणि त्याच्याशी संबंधीत तीन अधिकारांना प्राधान्य देण्याचे निवडले. ही प्रक्रिया सर्व नागरिकांच्या गुंतवणूकीस आणि मूल्यवर्धनास आमंत्रित करत आहे आणि आम्ही आपल्याला या मिशनमध्ये सामील होताना पाहण्यासाठी उत्सुक आहोत!

Youth Duties and Rights

Duty - कर्तव्य

1

Duty to take leadership in processes in every space/ sphere

प्रत्येक जागेत / क्षेत्रात प्रक्रियेत नेतृत्व घेण्याचे कर्तव्य

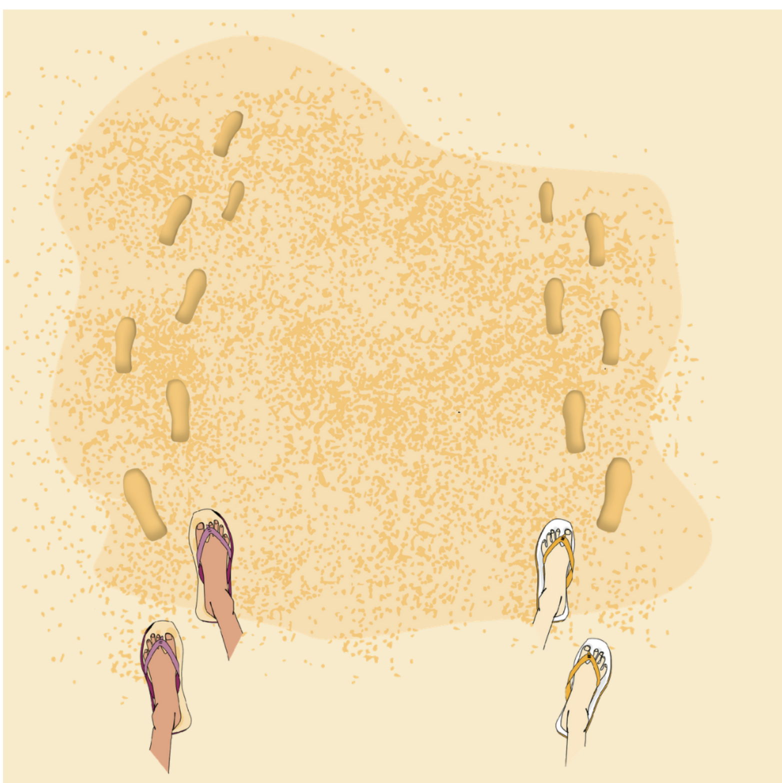

Indicative practices:
a) To take charge of community problems and challenge the status quo; inspire others to do the same under the constitutional framework

b) To seek authentic information, and co-create narratives of hope through their work, inspire and support other young people to do the same towards building meaningful collegiality.

c) To seek opportunities for empowering and capacitating themselves on leadership skills with a life long learning lens.

(कर्तव्य)सूचक पद्धती (सूचक सराव/ विधानार्थ सराव)-

अ) समुदायाच्या समस्येवर ताबा घेणे आणि यथास्थिती आव्हान देणे; घटनात्मक चौकटीत इतरांनाही तसे करण्याची प्रेरणा देणे.

ब) अधिकृत माहिती शोधणे, आणि त्यांच्या कार्याद्वारे आशेचे सह-कथा तयार करणे, इतर तरुणांना अर्थपूर्ण औपचारिकता निर्माण करण्याच्या प्रेरणा देणे आणि त्यांना पाठिंबा देणे.

क) आयुष्यभर शिकण्याच्या लेन्ससह नेतृत्व कौशल्यांवर स्वत:ची क्षमता वाढवणे आणि त्यास कार्यक्षम करण्यासाठी संधी शोधणे.

Right - अधिकार

Right to decision making and representation in every space/ sphere

प्रत्येक जागेत / क्षेत्रात निर्णय घेण्याचा आणि प्रतिनिधित्व करण्याचा अधिकार

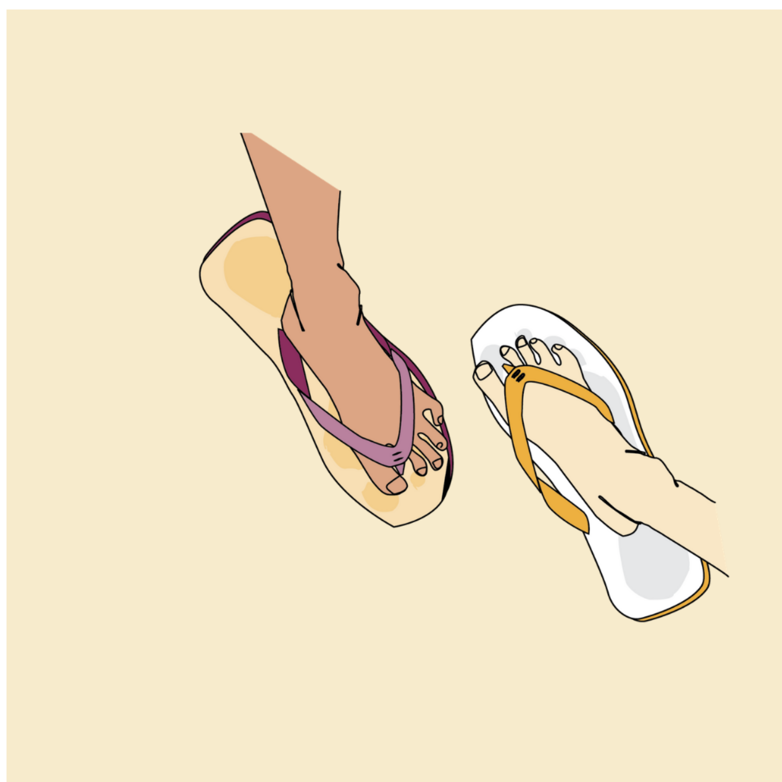

Indicative practices:
a) Corporates, Political parties, Governments, CSOs, Educational institutions and institutions/ firms in all sectors to reserve a %age of seats in their highest strategic and decision-making bodies for youth below 35

b) All youth-related policies along with budgetary allocations to be co-decided with a representative and reference group of young people including budgetary allocations and strategies for skilling, SRHR, education etc.

c) Right to decide in all matters related to their lives including relationships and sexual preferences, career choices, domestic issues, etc. as well as all crucial decisions that affect the whole family

(अधिकार)सूचक पद्धती -

अ) कॉर्पोरेट्स, राजकीय पक्ष, सरकारे, सीएसओ, शैक्षणिक संस्था आणि संस्था / संस्था सर्व क्षेत्रातील त्यांच्या सर्वोच्च धोरणात्मक आणि निर्णय घेणाऱ्या संस्थांमध्ये ३५ वर्षांखालील तरुणांसाठी ठरवीक टक्केवारी जागा राखीव ठेवणे.
ब) अर्थसंकल्पीय तरतुदींसह सर्व युवकांशी संबंधित धोरणे, युवा लोकांच्या प्रतिनिधी आणि संदर्भ गटासह सह-निर्णय घ्याव्यात ज्यामध्ये बजेटचे वाटप आणि कौशल्य, एसआरएचआर, शिक्षण इत्यादी धोरणांचा समावेश आहे.
क) संबंध आणि लैंगिक पसंती, करियरच्या निवडी, घरगुती समस्या इत्यादी तसेच त्यांच्या संपूर्ण कुटुंबावर परिणाम करणारे सर्व महत्त्वपूर्ण निर्णय यासह त्यांच्या जीवनाशी संबंधित सर्व बाबींमध्ये निर्णय घेण्याचा अधिकार त्यांना आहे.

Duty - कर्तव्य

2

Duty to promote fraternity and social harmony by proactively establishing diverse relationships (across identities, abilities, ideology and perspectives) and to promote harmony and inspire fraternity while recognising intersectionalities of identities and addressing divisions and discrimination through everyday actions

कृतीशीलतेने विविध संबंध (ओळख, क्षमता, विचारसरणी आणि दृष्टिकोनातून) प्रस्थापित करून बंधुता आणि सामाजिक एकोपा वाढविण्याचे कर्तव्य

Indicative practices:

a) To make friendships with people from across caste, race, ethnicity, nationality, class, religion and belief, sex, gender and gender identities, language, sexual orientation, abilities, age, health or other status. and collectivise towards nurturing collegiality in diverse groups of people through shared experiences

b) To acknowledge conflicts as a means of progress in a relationship; build upon the diversity and address social inequalities

c) To dialogue and inspire dialogue as the means of creating a better understanding of a shared journey and bringing together polarised groups

(कर्तव्य)सूचक पद्धती –

अ) जाती, वंश, वांशिकता, राष्ट्रीयत्व, वर्ग, धर्म आणि श्रद्धा, लिंग आणि लिंग ओळख, भाषा, लैंगिक प्रवृत्ती, क्षमता, वय, आरोग्य किंवा इतर कोणत्याही स्तरातील लोकांशी मैत्री करणे. आणि सामायिक अनुभवांच्या माध्यमातून लोकांच्या विविध गटात सामाहिकपणे एकत्र येण्याकडे लक्ष देणे.

ब) संघर्ष हा नात्यात प्रगती करण्याचे साधन आहे, हे मान्य करणे; विविधतेचा आधार घेणे आणि सामाजिक असमानता दूर करणे.

क) सामायिक प्रवासाचे अधिक चांगले ज्ञान निर्माण करणे आणि वेगळे झालेले गट एकत्र आणण्यासाठीचे संवाद घडवुन आणणे आणि यासाठी प्रेरणा देणे.

Right - अधिकार

Right to enabling trusting and inclusive spaces for self-discovery and self-realisation through social action

सामाजिक कृतीतून स्वत:चा शोध घेण्यासाठी आणि आत्मज्ञानासाठी विश्वासार्ह(/विश्वासू) आणि सर्वसमावेशक जागा सक्षम करण्याचा अधिकार

Indicative Practices:

a) Co-create new or transform existing spaces for young people to congregate and undergo ably facilitated and mentored self to society journeys designed on universal principles.

b) Inspire communities to co-own these spaces along with the young people.

c) Ensure diversity and engagement by design across class, caste, gender, faith, sexual orientation, abilities, ideology, perspectives etc. in shared and other organisational spaces without social-political-economic barriers.

(अधिकार)सूचक पद्धती -

अ) नवीन लोक एकत्रित होण्यासाठी नवीन जागा बनवणे किंवा जुन्या जागांमध्ये बदल करणे किंवा सार्वभौम तत्त्वांनुसार बनवलेल्या समाज प्रवासासाठी पूर्णपणे सोयीस्कर आणि स्वत: चे मार्गदर्शनाखाली करणे.

ब) समुदायांसह या लोकांसह तरुणांना सोबत घेण्यास प्रेरित करणे.

क) सामाजिक-राजकीय-आर्थिक अडथळ्यांशिवाय सामायिक आणि इतर संघटनात्मक जागांमध्ये वर्ग, जात, लिंग, विश्वास, लैंगिक प्रवृत्ती, क्षमता, विचारसरणी, दृष्टीकोन इत्यादींच्या डिझाईनद्वारे विविधता आणि गुंतवणूकीची खात्री करणे.

Duty - कर्तव्य

Right - अधिकार

3

Duty to proactively engage in social change by volunteering for community service or direct community actions

समुदाय सेवेसाठी किंवा थेट समुदायाच्या कृतीसाठी स्वयंसेवा करून सामाजिक बदल करण्यात सक्रिय सहभाग घेण्याचे कर्तव्य

Indicative practices:
a) To build a world view by seeking out and meaningfully engaging with differing perspectives and nurture such engagement into a passion for a social cause and transformation

b) To engage in activities to protect the environment and treat the rest of nature (including all species) with respect

c) To plan life and career choices in a way that one finds time for consistent and sustainable engagement with issues of choice by offering personal talents and skills and creating well-being for fellow humans and the planet; completing volunteering commitments with excellence, zeal and reflectivity

d) To co-create and nurture spaces and projects for other young people to volunteer wholeheartedly in the areas of their passion in their available time; nurture and commit to the well-being of self and others; develop it as a learning experience, such that all young people get as much or more than they give and thus become volunteers for life

(कर्तव्य)सूचक पद्धती -
अ) भिन्न दृष्टीकोनातून शोधून अर्थपूर्णपणे एकत्रितपणे जागतिक दृष्टिकोन निर्माण करणे आणि अशा प्रकारच्या गुंतवणूकीला सामाजिक हेतू आणि परिवर्तनाची आवड निर्माण करणे.

ब) आदराने पर्यावरणाचे रक्षण करण्यासाठी आणि उर्वरित निसर्गावर उपचार करण्यासाठी (सर्व प्रजातींसह) उपक्रमांमध्ये सहभागी होणे.

क) जीवन आणि करिअरच्या निवडीची योजना अशा प्रकारे बनविणे, की एखाद्या व्यक्तीला वैयक्तिक कला आणि कौशल्ये वापरुन आणि सह-मानव आणि ग्रह यांचे कल्याण घडवून आणून निवडलेल्या विषयांशी सुसंगत आणि टिकाऊ गुंतवणूकीसाठी वेळ मिळेल; उत्कटतेने, आवेशाने आणि परावर्तीततेसह स्वयंसेवी जबाबदाऱ्या पूर्ण करणे.

ड) उपलब्ध असलेल्या वेळेत उत्कटतेने इतर तरुणांसाठी मनापासून स्वयंसेवा करण्यासाठी मोकळी जागा आणि प्रकल्प एकत्रित करणे आणि त्यांचे संगोपन करणे; स्वतःचे आणि इतरांचे कल्याण करण्याचे पोषण आणि वचनबद्धता; हा शिकण्याचा अनुभव म्हणून विकसित करणे, जसे की सर्व तरुण लोक जितके जास्त देतात त्यापेक्षा जास्त मिळवतात आणि अशा प्रकारे संपूर्ण आयुष्यासाठी स्वयंसेवक बनतात:

Right to sustainable livelihoods and entrepreneurial opportunities of one's choice, transcending barriers of identities

ओळखीच्या अडथळे ओलांडत एखाद्याच्या आवडीच्या टिकाऊ जीवनमान आणि उद्योजकीय संधींचा अधिकार

Indicative practices:
a) %age of Skilling and Education budgets for employability, provide better terms and create a sustainable ecosystem for entrepreneurship development; also amplify role models in local geographies with proven models bringing

b) Skilling and vocational institutions to co-create courses with young people and companies based on aspirations and needs; life capacity enhancement and career counselling to be part of the experience, as well as ample internship opportunities for learning by experience maturing into appropriate economic and social security opportunities.

c) Alternate forms of dignified livelihoods that support and regenerate the biodiversity and environment; decent jobs with adequate social protection in both organised and unorganised sectors

d) Affirmative action for those discriminated on the basis of their identities, abilities, ideologies and perspectives (such as caste, race, ethnicity, nationality, class,, religion, belief, sex, gender and gender identities, language, sexual orientation,, age, health or other status) and the intersectionalities therein.

(अधिकार)सूचक पद्धती –
अ) रोजगारासाठी कौशल्य आणि शैक्षणिक अर्थसंकल्पाचे टक्केवारी, चांगल्या अटी प्रदान करणे आणि उद्योजकता विकासासाठी शाश्वत पर्यावरणीय यंत्रणा तयार करणे; तसेच स्थानिक भौगोलिक भूमिकांमधील सिद्ध मॉडेल आणणाऱ्या रोल मॉडेलचे विस्तार करणे.

ब) कौशल्य आणि व्यावसायिक संस्था महत्त्वाकांक्षा आणि आवश्यकतांच्या आधारे तरुण लोक आणि कंपन्यांसह सह-निर्माण अभ्यासक्रम; आयुष्याची क्षमता वाढविणे आणि कारकीर्दीतील अनुभवाचा भाग होण्यासाठी समुपदेशन तसेच योग्य आर्थिक आणि सामाजिक सुरक्षा संधींमध्ये परिपक्व झालेल्या अनुभवाद्वारे शिकण्यासाठी पुरेशी इंटर्नशिप संधी पुरविणे.

क) जैवविविधता आणि पर्यावरणाला समर्थन आणि पुनरुत्पादित करणारे सन्मानित जीवन जगण्याचे वैकल्पिक रूप; संघटित आणि असंघटित अशा दोन्ही क्षेत्रांमध्ये पुरेसे सामाजिक संरक्षणासह सभ्य रोजगार निर्माण करणे.

ड) त्यांची ओळख, क्षमता, विचारसरणी आणि दृष्टीकोन यांच्या आधारे भेदभाव करणाऱ्यांसाठी सकारात्मक कृती (जसे की जाती, वंश, वांश, राष्ट्रीयत्व, वर्ग, धर्म, श्रद्धा, लिंग आणि लिंग ओळख, भाषा, लैंगिक प्रवृत्ती, वय, आरोग्य किंवा इतर स्थिती) आणि त्यामध्ये असलेले संबंध पाहणे.

Translated by

Shantanu Gadade, Asana Shah and team Blue Ribbon Movement

Prepared by: The vartaLeap Coalition

Institutional Members:

ComMutiny – The Youth Collective, Ashoka Innovators for the Public, Agrini, Akshara, Amnesty, Anand Niketan, Anhad Pravah, Art of Play, Audacious Dream Foundation, Awaaj, Blue Ribbon Movement, Bosco Institute, Breakthrough, Brotherhood of Humanity, Can Youth CoRo, CSEI, CYDA, Farm2Food Foundation, Gandhi Fellowship, Goonj, Green Hub, Hackergram, Himalaya Collective, IABT, IGSSS, Inside North East, Indian School of Democracy, ISDM, Jai Jagat, Jan Sahas, Jan Vikas, Kalpavriksh, Manzil Mystics, Mithika, MKSS, mLakshmi, Musht Sansthan, NIIT Foundation, Nudge Foundation, NYEF, Oxfam India, People For Change, PHF, PHIA Foundation, PLYC, Prantakatha, Pravah, Quest Alliance, Right Walk, Rupantaran, Shedo, StartUp India, Synergy Sansthan, The Logical Indian, The Optimist Citizen, United Way, Vayali, Vikalp Sangam, We Are Young Foundation, We UnLearn, Yeh Ek Soch Foundation, You Can, The YP Foundation, Yuva Vikas, YuWaah

Individual Members:

Anahit Minassian, Arun Sadeho, Bindi Dharia, Biraj Patnaik, Eva Wallensteiner, Harish Natrajan, Indrani Sarkar, Ingrid Srinath, Moxada Singh, Naghma Mulla, Naman Goel, Pavan Bhatia, Rama Rao Vedula, Rustam Vania, Shailendra Sharma, Shankar Venkateshwaran, Shipra Gupta, Siva Nagarajan, Sivakumar Babu, Ujwal Thakar, Venkatesh Srinivassan, Vipul Mudgal, Zulfiquar Haider, Aarti, Anjum, Bal Kumari, Binandan, Khurshida, Mudita Jagota, Preeti, Sandhya, Shahin, Siddharth, Swati, Zafreen, Ravi Verma, Prerna Kumar

Join the mission. Please fill the engagement form here